

WOJEWÓDZKI KONKURS PRZEDMIOTOWY DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO W ROKU SZKOLNYM 2018/2019

HISTORIA

KURATORIUM OŚWIATY
w Katowicach

Informacje dla ucznia

1. Na stronie tytułowej arkusza w wyznaczonym miejscu wpisz swój kod ustalony przez komisję.
2. Sprawdź, czy arkusz konkursowy zawiera 16 stron (zadania 1-27).
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. Nie używaj korektora.
5. W zadaniach zamkniętych podane są cztery odpowiedzi: A, B, C, D. Wybierz tylko jedną odpowiedź i zaznacz ją znakiem „X” **bezpośrednio na arkuszu**.
6. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem ⊗ i zaznacz inną odpowiedź znakiem „X”.
7. **Zadania np. z luką, na dobieranie, typu – prawda/fałsz, wymagające uzupełnienia podpisu lub innego typu wykonaj zgodnie z poleceniem.**
8. Rozwiązania zadań otwartych zapisz czytelnie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.
9. Przygotowując odpowiedzi na pytania, możesz skorzystać z miejsc opatrzonych napisem *Brudnopis*. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.

KOD UCZNIĄ

--	--	--	--

Stopień: wojewódzki

Czas pracy:
90 minut

WYPEŁNIA KOMISJA KONKURSOWA

Nr zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	Razem
Liczba punktów możliwych do zdobycia	1	4	2	2	3	1	2	1	2	2	2	1	3	3	3	3	3	1	1	4	2	3	2	3	2	3	1	60
Liczba punktów uzyskanych przez uczestnika konkursu																												

Liczba punktów umożliwiająca uzyskanie tytułu laureata: 54

Podpisy członków komisji :

1. Przewodniczący –
2. Członek komisji sprawdzający pracę –
3. Członek komisji weryfikujący pracę –

Zadanie 1. (1p.)

Uporządkuj chronologicznie podane w tabeli wydarzenia z XIX w. Wpisz w tabeli cyfrę 1 – obok chronologicznie pierwszego wydarzenia, 2 – drugiego, 3 – trzeciego, zaś 4 – czwartego.

	Wydarzenie	Cyfra
A	Rozpoczęcie obrad kongresu wiedeńskiego.	
B	Utworzenia Królestwa Polskiego.	
C	Zjednoczenie Włoch.	
D	Upadek powstania listopadowego.	

Zadanie 2. (4p.)

Na podstawie tekstu źródłowego oraz wiedzy własnej wykonaj polecenia.

Źródło 1.

Fragment przemówienia [...] w komisji budżetowej Landtagu Prus z 30 IX 1862 r.

*Powracając raz jeszcze do naszego narodu. (...) Niemcy nie oczekują od Prus liberalizmu, lecz siły. Bawaria, Wirtembergia, Badenia mogą tolerować liberalizm i dlatego nikt nie przeznacza im roli Prus. Prusy powinny zebrać i zachować swoje siły, aż do odpowiedniej chwili, którą już niejednokrotnie zmarnowały. Granice Prus po traktacie wiedeńskim nie sprzyjają zdrowemu życiu państwowemu. Wielkich zagadnień chwili nie rozstrzyga się za pomocą mów czy postanowień większości (to właśnie był wielki błąd lat 1848 i 1849), lecz **krwią i żelazem**.*

Na podstawie podręcznika Historia 7 GWO, s.76

A. Podaj imię i nazwisko polityka, który wygłosił powyższe przemówienie:

.....

B. Napisz nazwę wydarzeń, do których nawiązał w swej mowie polityk, wskazując na lata 1848-49.

.....

C. Czy zacytowany powyżej polityk, realizując proces zjednoczeniowy Niemiec zastosował podkreśloną w tekście metodę prowadzenia polityki.

Wybierz jedną z odpowiedzi.

TAK

NIE

D. Uzasadnij swój wybór.....

.....

.....

.....

Zadanie 3. (2p.)

Uszereguj zamieszczone poniżej godła Polski w kolejności chronologicznej. Wpisz litery A, B, C i D w tabelce, w odpowiedniej kolejności. Wskaż znakiem X godło, które pochodzi z okresu Królestwa Polskiego w I poł. XIX w.

	
A.	B.
	
C.	D.

[https://encyklopedia.pwn.:](https://encyklopedia.pwn.) (dostęp: 25.01.2019 r.)

	Kolejność chronologiczna	Zaznacz X przy godle z okresu Królestwa Polskiego.
1		
2		
3		
4		

Zadanie 4. (2p.)

Na podstawie mapy i tekstu źródłowego oraz wiedzy własnej, wykonaj polecenia.

Źródło 1.

<http://wlpzpolke.pl> (dostęp: 25.01.2019r.)

Źródło 2.

Wśród aktywnie działających kół konspiracyjnych przeważały dwie postawy. Tzw. obóz "czerwonych" był zwolennikiem zbrojnej walki o niepodległość i wzywał do powstania narodowego. Stronnictwo "białych", choć również nastawione niepodległościowo, było przeciwne zbyt szybkim planom zrywu, propagując idee pracy organicznej.

<https://dzieje.pl> (dostęp: 20.01.2019r.)

Napisz, czy mapa i tekst źródłowy odnoszą się do tego samego zrywu narodowowyzwoleńczego. Uzasadnij swoją odpowiedź, odwołując się do obu źródeł.

Stanowisko : **TAK NIE**

Uzasadnienie:

.....

.....

Zadanie 5. (3p.)

Wymień trzy zapisy Konstytucji Królestwa Polskiego z 1815 r. dotyczące ustroju państwa.

-
-
-

Zadanie 6. (1p.)

Na podstawie lektury *Powstanie styczniowe* Jerzego Zdrady wpisz poniżej wydarzenie, które chcieli upamiętnić manifestanci 27 lutego 1861 w Warszawie.

Upamiętnione wydarzenie to:

Zadanie 7. (2p.)

Do poniższych definicji dopisz odpowiadające im pojęcia.

	Wyjaśnienie pojęcia	Pojęcie
A	Warsztat produkcyjny, w którym wyrób produkowany jest ręcznie. Prace wykonywane są przez różnych pracowników specjalizujących się na określonych czynnościach na danym etapie produkcji.	
B	System społeczno-gospodarczy oparty na prywatnej własności, wolności osobistej, swobodzie konkurencji i ograniczonej ingerencji państwa w gospodarkę.	

Zadanie 8. (1p.)

Na podstawie lektury *Powstanie styczniowe* Jerzego Zdrady napisz, co oznaczały zacytowane słowa: „Jesteśmy sami, pozostaniemy sami.”, które skierował W. Czartoryski do R. Traugutta. W odpowiedzi nawiąż do międzynarodowego kontekstu wypowiedzianych powyżej słów.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 9. (2p.)

Na podstawie lektury *Powstanie styczniowe* Jerzego Zdrady oraz wiedzy własnej rozpoznaj postacie i wpisz do tabelki ich imiona i nazwiska.

	Opis postaci	Imię i nazwisko/ przydomek postaci
A	Polski polityk, w latach 1862-63 naczelnik rządu Królestwa Polskiego, zwolennik wierności carowi. Uzyskał od niego niewielkie ustępstwa, np. odnowienie uniwersytetu. Tępił manifestacje i ruch spiskowy.	
B	Władca Rosji, który objął tron w 1856 r. Złagodził cenzurę w Królestwie Polskim oraz ogłosił amnestię, po której wróciło do kraju kilka tysięcy skazańców z Sybiru. Na niepodległościowe nadzieje Polaków odpowiedział: „Porzucicie nadzieję”.	

Zadanie 10. (2p.)

Wśród poniższych pojęć wybierz i podkreśl trzy, które były przejawem germanizacji ziem polskich w XIX w. Następnie napisz, jakie działania w walce z germanizacją podjął chłop, Michał Drzymała.

1. Kulturkampf
2. Praca organiczna
3. Rugi pruskie
4. Powstanie Komisji Kolonizacyjnej
5. Zamknięcie warszawskiej Szkoły Głównej

Działania Michała Drzymały:

.....

.....

.....

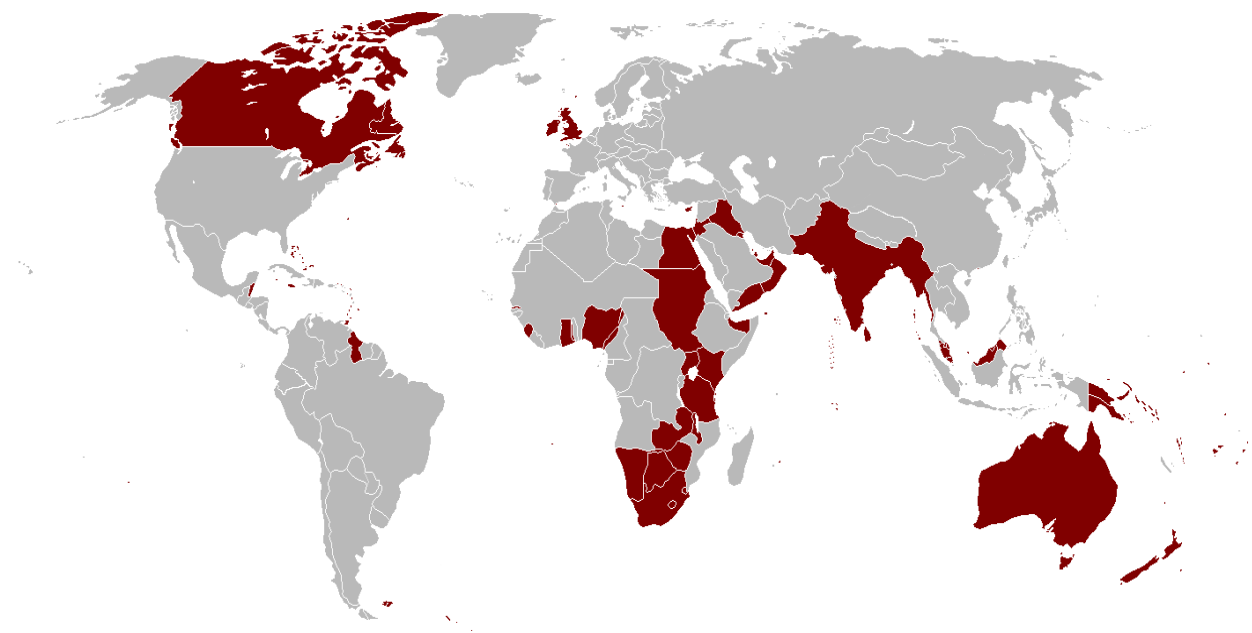
Zadanie 11. (2p.)

Podaj dwie przyczyny wybuchu powstania listopadowego.

1.
2.

Zadanie 12. (1p.)

Wskaż poprawny tytuł poniższej mapy. Podkreśl właściwą odpowiedź.

wikipedia.pl (dostęp: 21.01.2019r.)

- A. Kolonie i dominia Wielkiej Brytanii w początkach XX w.
- B. Kolonie Francji w początkach XX w.
- C. Kolonie Hiszpanii i Portugalii w początkach XIX w.
- D. Kolonie Belgii i Holandii na początku XX w.

Zadanie 13. (3p.)

Na podstawie lektury *Czy potrzeba było cudu? Bitwa Warszawska 1920 r.* Beaty Wolszczak napisz, czy poniższe zdania zawierają odpowiedź prawdziwą, czy też fałszywą.

		Prawda/Fałsz
A	W trakcie działań wojennych z bolszewikami, 30 lipca przybył do Białegostoku, Tymczasowy Komitet Rewolucyjny Polski, którego zadaniem było przejęcie władzy na terenach wyzwolonych przez Armię Czerwoną. W skład Komitetu wchodził m.in. Julian Marchlewski, Feliks Dzierżyński, Feliks Kon.	
B	Do ostatniej wielkiej batalii wojny polsko-sowieckiej doszło nad Niemnem (20-29 września.). Jednak bolszewikom nie udało się odtworzyć linii frontu i wojska polskie dotarły do Dźwiny i Mińska.	
C	Po pięciu miesiącach negocjacji, 18 marca 1921 r. Polska i Rosja Sowiecka podpisały w Wilnie traktat pokojowy, który ustalił ostateczny przebieg polskiej granicy wschodniej.	

Zadanie 14. (3p.)

Po zapoznaniu się z poniższym tekstem wykonaj polecenia

Źródło 1. Odezwa do Polaków z początku sierpnia 1914r.

Polacy!

Zbliża się chwila oswobodzenia spod jarzma [...]. Sprzymierzone wojska [...] przekroczą wkrótce granicę Królestwa Polskiego. Już się cofają Moskale. Upada ich krwawe panowanie, ciążące na Was od stu przeszło lat. Przychodzimy do Was jako przyjaciele. Zaufajcie nam! Wolność Wam niesiemy i niepodległość, za którą tyle wycierpieli ojcowie Wasi. Niech ustąpi barbarzyństwo wschodnie przed cywilizacją zachodnią, wspólną Wam i nam. Powstańcie, pomni Waszej przeszłości, tak wielkiej i pełnej chwały. Połączcie się z wojskami sprzymierzonymi. Wspólnymi siłami wypędzimy z granic Polski azjatyckie hordy. Przynosimy też wolność i swobodę wyznaniową, poszanowanie religii, tak strasznie uciskanej przez [...]. Niech z przeszłości i z teraźniejszości przemówią do Was jęki Sybiru i krwawa rzeź Pragi, i katowanie unitów. Z naszymi sztandarami przychodzi do Was wolność i niepodległość.

T. Maresz, K. Juszczak, *Historia w źródłach – nie tylko pisanych dla liceum ogólnokształcącego, liceum profilowanego i technikum. XX wiek i czasy współczesne 3*, Toruń 2004, s.94

A. Nazwij konflikt międzynarodowy, który toczył się w Europie w sierpniu 1914 r. :

.....

B. Podaj nazwę bloku politycznego, którego przedstawiciele wystosowali powyższą odezwę do Polaków :

.....

C. Jakie państwo zostało nazwane w tekście określeniem „azjatyckie hordy”:

.....

Zadanie 15. (3p.)

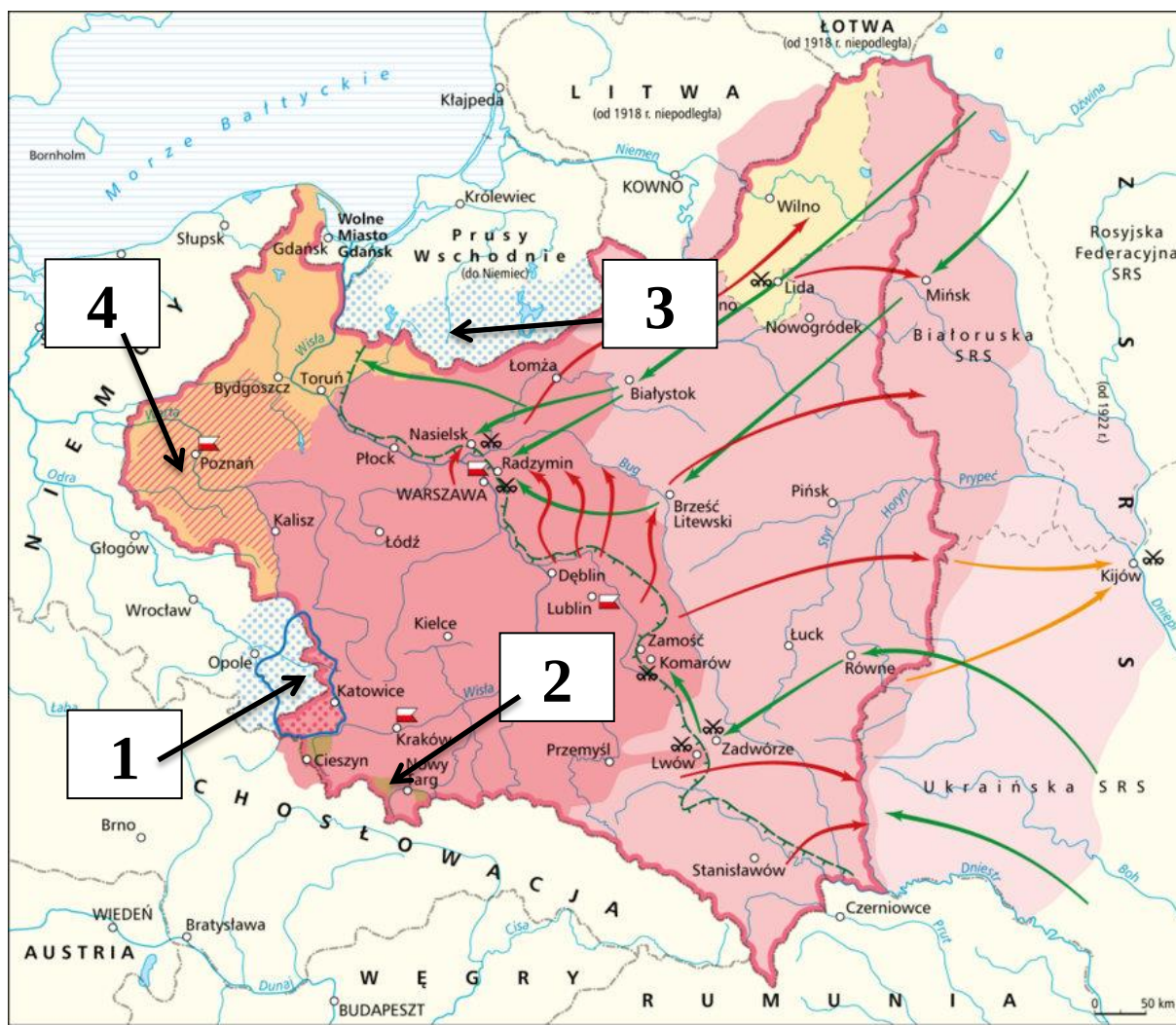
Do podanych osiągnięć dopisz odpowiadające im postaci. Nazwiska wybierz spośród poniższych przykładów. Jedna postać nie pasuje do żadnego z osiągnięć.

1. Władysław Grabski
2. Eugeniusz Kwiatkowski
3. Maria Dąbrowska
4. Maria Skłodowska-Curie

	Osiągnięcie	Nazwisko twórcy
A	Budowa portu w Gdyni.	
B	Utworzenie Banku Polskiego i reforma walutowa.	
C	Otwarcie Instytutu Radowego w Warszawie	

Zadanie 16. (3p.)

Na podstawie mapy i wiedzy własnej wykonaj polecenia znajdujące się poniżej.

<http://wlczipolske.pl> (dostęp: 25.01.2019r.)

Dopasuj cyfry z mapy- 1, 2, 3 lub 4 do odpowiadających im wydarzeń w tabelce. Jedna z cyfr na mapie nie pasuje do żadnej z odpowiedzi w tabelce. Podaj rok, w którym miały miejsce te wydarzenia i wpisz do tabelki.

	Nazwa wydarzenia	Cyfra z mapy	Rok wydarzenia
A	Trzecie powstanie śląskie.		
B	Plebiscyt na Warmii, Mazurach i Powiślu.		
C	Wybuch powstania wielkopolskiego.		

Zadanie 17. (3p.)

Na podstawie źródeł oraz wiedzy własnej wykonaj polecenia.

Źródło 1.

o2.pl (dostęp: 4.01.2019r.)

Źródło 2.

www.1939.pl (dostęp: 4.01.2019r.)

Na podstawie podręcznika *Wczoraj i dziś. Klasa 7* Wydawnictwa Nowa Era, s. 267

A. Podaj dokładną datę oraz nazwę układu, którego zawarcie zostało przedstawione w obu źródłach.

Data (dzień, miesiąc, rok) -

Nazwa układu -

B. Podaj nazwisko polityka, wskazanego w Źródle 1. strzałką

.....

Zadanie 18. (1p.)

Na podstawie lektury *Pieniądz w PRL* Bartosza Dziewanowskiego-Stefańczyka i Wojciecha Kalwata napisz, jakie wydarzenie zostało podkreślone wybiciem pierwszej pamiątkowej monety w Polsce w roku 1964.

Nazwa upamiętnionego wydarzenia:

Zadanie 19. (1p.)

Na podstawie plakatu i wiedzy własnej wykonaj polecenia.

Na podstawie podręcznika *Historia 8 GWO*, s.58

Odnosząc się do elementów graficznych na plakacie, podaj argument świadczący o tym, że plakat powstał w 1942 r.

Argument
.....
.....

Zadanie 20. (4p.)

W tabeli, do podanych poniżej wydarzeń z okresu II wojny światowej dopisz daty (tylko miesiąc i rok), w których miały miejsce.

	Wydarzenie	Data – miesiąc, rok
A	Bitwa pod Monte Cassino.	
B	Lądowanie aliantów w Normandii i otwarcie II frontu.	
C	Zakończenie wojny na Pacyfiku - kapitulacja Japonii.	
D	Atak Niemiec na ZSRR.	

Zadanie 21. (2p.)

Na podstawie lektury *Pieniądz w PRL* Bartosza Dziewanowskiego-Stefańczyka i Wojciecha Kalwata, wykonaj poniższe polecenia.

*Banknot o nominale 50 zł ozdabiał wyobrażenie rybaka i portu w Gdyni. Na 100 zł również przedstawiono głowę robotnika oraz fabrykę z dymiącymi kominami. Ten banknot nazywano stową Pstrowskiego, nawiązując do górnika Wincentego Pstrowskiego, który jako pierwszy w Polsce rzucił hasło socjalistycznego współzawodnictwa pracy. Na banknocie o najwyższym nominale 500 zł ukazano na rewersie [mężczyznę] przy pracy[...] (dlatego ten banknot nazywano **smoluchem lub brudasem**). Nowe banknoty drukowano w Budapeszcie, Pradze, Sztokholmie, Łodzi oraz w Warszawie, w świeżo odbudowanej Państwowej Wytwórni Papierów Wartościowych*

http://www.mowiawieki.pl/templates/site_pic/files/PPPW_15.pdf (dostęp: 4.02.2019r.)

A. W którym roku przeprowadzono denominację opisaną w zacytowanym fragmencie:

Rok -

B. Napisz nazwę postaci/zawodu, które zostały przedstawione na banknocie, potocznie nazywanym **smoluchem lub brudasem**:

.....

Zadanie 22. (3p.)

W tabelce przedstawiono opisy protestów społecznych w czasach PRL-u. Dopisz datę - miesiąc i rok, tych wystąpień.

	Opis protestów społecznych	Data – miesiąc i rok
A	W Stoczni Gdańskiej wybuchł strajk wywołany ogłoszonymi dwa dni wcześniej podwyżkami na artykuły pierwszej potrzeby, zwłaszcza na żywność. Rozpoczął on falę strajków i manifestacji ulicznych, które objęły większość Wybrzeża. 17 doszło do masakry w Gdyni. Dzień wcześniej w telewizyjnym wystąpieniu wicepremier Kociołek nawoływał stoczniowców do powrotu do pracy.	
B	Wydarzenia w KWK Wujek były manifestacją siły mającą pokazać, że władza nie cofnie się przed takimi działaniami wobec innych strajków. Pacyfikując strajk w Kopalni Wujek milicja użyła broni palnej; zginęło dziewięciu górników, wielu zostało rannych.	
C	Robotnicy zaprotestowali przeciw wprowadzanym przez władze podwyżkom cen żywności. Zastrajkowało łącznie około 60 tys. osób z 97 zakładów w 24 województwach. Na ulicach Radomia, Ursusa i Płocka odbyły się pochody i manifestacje, które zakończyły starcia z milicją. W Radomiu doszło do walk ulicznych. Po tych wydarzeniach zaczęły się tworzyć ugrupowania opozycyjne. Powstał KOR.	

Zadanie 23. (2p.)

W kolejności chronologicznej wpisz do tabelki nazwiska trzech polskich prezydentów, którzy sprawowali ten urząd w dwudziestoleciu międzywojennym. Zaznacz znakiem X tego z prezydentów, który pełnił swoją funkcję najkrócej.

Ignacy Mościcki, Gabriel Narutowicz, Stanisław Wojciechowski

Lp.	Nazwisko Prezydenta II RP	Najkrótsza kadencja - X
1		
2		
3		

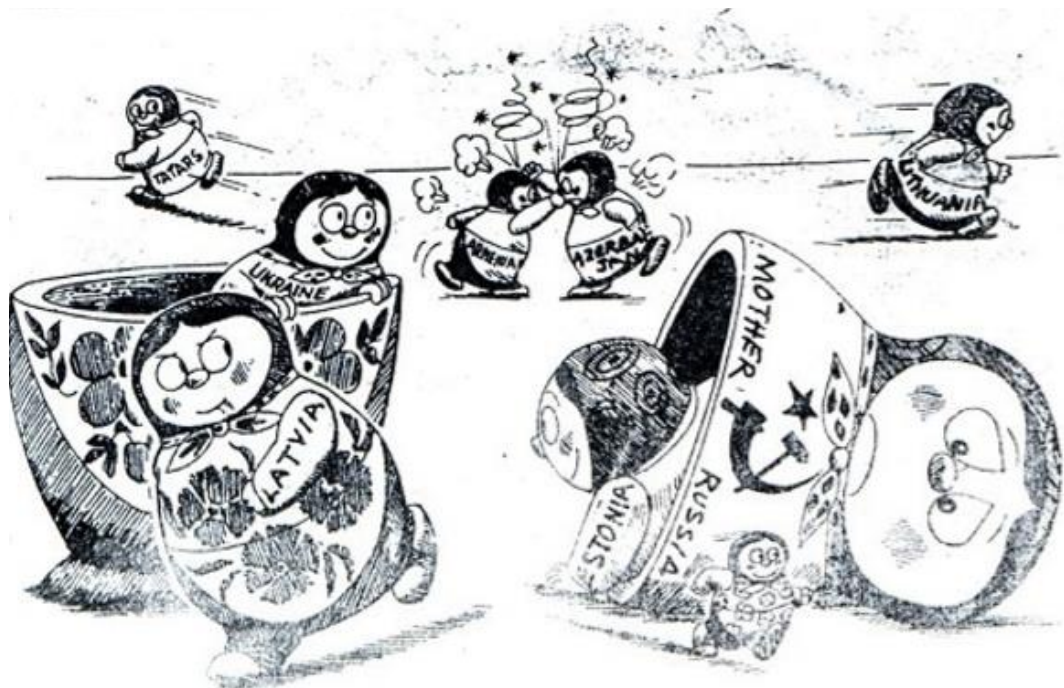
Zadanie 24. (3p.)

Poniżej zamieszczono biogramy postaci żyjących i działających w Polsce w II połowie XX wieku. Rozpoznaj postacie i wpisz w tabelce ich imiona i nazwiska.

	Biogram	Imię i nazwisko
A	Ostatni premier PRL i pierwszy premier III Rzeczypospolitej, wybrany po wyborach 4 czerwca. Jego rząd wprowadził kosztowny społecznie tzw. plan Balcerowicza, który miał przeprowadzić gospodarkę Polski od systemu komunistycznego do rynkowego.	
B	Wprowadził w Polsce stan wojenny i stanął na czele pozakonstytucyjnej Wojskowej Rady Ocalenia Narodowego. Zgromadzenie Narodowe wybrało go na prezydenta Polski za ledwie jednym głosem przewagi.	
C	Kapelan warszawskiej „Solidarności”, obrońca praw człowieka w PRL, zamordowany przez funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa, błogosławiony i męczennik Kościoła katolickiego. Pośmiertnie odznaczony Orderem Orła Białego.	

Zadanie 25. (2p.)

Poniższa karykatura ilustruje przebieg rozpadu jednego z państw bloku wschodniego pod koniec XX wieku. Na podstawie ilustracji oraz wiedzy własnej wykonaj poniższe polecenia.

Na podstawie: T. Maresz, K. Juszczak, *Historia w źródłach – nie tylko pisanych dla liceum ogólnokształcącego, liceum profilowanego i technikum. XX wiek i czasy współczesne 3.*, Toruń 2004, s.33

A. Podaj nazwę państwa, którego rozpad został przedstawiony powyżej:

Nazwa państwa -

B. Podaj rok, w którym doszło do tego rozpadu.

Rok -

Zadanie 26. (3p.)

Obok podanych dat wpisz do tabelki przyjęte w historiografii nazwy polskich konstytucji.

(na przykład: 1997 - Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej; 1919- Mała konstytucja)

Rok uchwalenia konstytucji	Nazwa konstytucji
1921	
1935	
1952	

Zadanie 27. (1p.)

Uszereguj ilustracje przedstawiające ważne wydarzenia II połowy XX wieku w Polsce w kolejności chronologicznej. Wpisz litery A, B, C i D w tabelce, w odpowiedniej kolejności.

A.

B.

C.

D.

wikipedia.pl (dostęp: 28.01.2019r.)

	Kolejność chronologiczna
1	
2	
3	
4	

Brudnopis